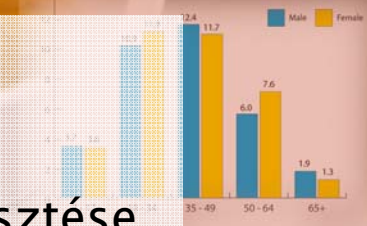

Juhász Ferencné

A cselekvőképesség fejlesztése

A követelménymodul megnevezése:
Egyéni fejlesztés és segítő támogatás

A követelménymodul száma: 1896-06 A tartalomlelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-009-55

A CSELEKVŐKÉPESSÉG FEJLESZTÉSE

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

A Az ifjúságsegítés tiszte nem csupán az élettani szempontból felnőtté váló fiatalok támogatása, hanem éppen ennek a mindenkori társadalom és jövője szempontjából kulcsfontosságú minőségi szempontnak, az érett felnőtté válásnak az elősegítése.

A fiatalok sajátos élethelyzetére jellemző, hogy miközben hosszú távú terveik megalapozásával foglalatostkodnak, napról napra meg kell küzdeniük a hétköznapi feladataik önálló megoldásával is (hivatali ügyintézés, életvitelhez kapcsolódó kihívások). Márpedig ez a tevékenység a mai, dinamikusán változó, valamint nyomtatványok és beadványok uralta világban naprakész tájékozottságot és fejlett (jellemzően digitális) írásbeliséget igényel.

A mai fiatalok általában lelkesen támogatják a demokráciát és szívesen vesznek részt működésében, de az intézményi struktúrák iránt nagymértékben megrendült a bizalom.

Véleményük szerint az intézmények, amelyek ennek a területnek az irányításáért felelnek, távoliak, és zárt ajtók mögött működnek. Valódi szakadék húzódik a fiatalok és Európa között, de a Közösség céljainak elérésében nagyon sok múlik azon, mennyire sikerül a folyamatba bevonni a jövő generációit.

Feladat

A feladatot párban oldják meg; válasszon magának tanulótársat, s vele együttműködve oldja meg a feladatot! (Mindketten azonos feladatot oldjanak meg, de mindketten a saját füzetükben dolgozzanak!)

Hogyan készítené fel a fiatalok egy csoportját egy lehetséges találkozóra, a helyi döntéshozókkal? Dolgozzon ki egy adott témára szerepjátékot. Sorolja fel az előkészítés lépéseit is!

Téma: az önkormányzat egyik nem használt helyiségében ifjúsági klubot szeretnének nyitni a fiatalok, ugyanakkor a polgármesternek komolya aggályai vannak az elképzeléssel kapcsolatban.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

A CSELEKVŐKÉPESSÉG FEJLESZTÉSÉNEK MÓDJAI

Gyakran az információ a részvétel kulcsa (előfeltétele). Az európai és nemzetközi hivatalos dokumentumokban egyre inkább tükröződik annak felismerése, hogy a fiataloknak joguk van a lehetőségekről és az őket érintő ügyekről szóló információkhoz. A tevékenységekben és a közösségeik életében való részvétel érdekében, illetve, hogy részesülhessenek a nekik szóló szolgáltatásokból és lehetőségekből, a fiataloknak tudomást kell szerezniük azokról. Az őket érdeklő és önmaguk által szervezett tevékenységekben és programokban való részvétel gyakran az első lépés azon az úton, amelynek során bátorságot merítenek a közösségi részvételhez

A részvétel támogatása az információs és kommunikációs technológiák útján

Fentiek érdekében támogatni és fejleszteni kell a már meglévő információs és tanácsadó szolgáltatásokat, hogy azok olyan minőségű szolgáltatást nyújthassanak, amely a fiatalok szükségleteinek megfelelnek. Az információs és kommunikációs technológiák új lehetőséget kínálnak a fiatalok információkhoz juttatására és részvételük elősegítésére. Rendkívüli mennyiségű információ cseréjére alkalmasak, és interaktív jellegüknek köszönhetően elősegítik a fiatalok részvételét.

Az információs szolgáltatással, – szerzéssel kapcsolatban általában elmondható, hogy az információs és kommunikációs technológiáknak köszönhetően egyre több lehetőség nyílik a kistelepüléseken élők számára is mindenféle információszerzésre.

Feladat

A feladatot párban oldják meg; válasszon magának tanulótársat, s vele együttműködve oldja meg a feladatot! (Mindketten azonos feladatot oldjanak meg, de mindketten a saját füzetükben dolgozzanak!)

Tervezzon egy települési WEB oldalra címekeket, menüket, linkeket – és azok lehetséges tartalmi vázlatát – amelyek segíthetnék a fiatalokat az őket érintő információkhoz való hozzájutáshoz. Hogyan vonná be a fiatalokat a tervezésbe?

MUNKANYAG

A fiatalok médiában való részvételének támogatása

A fiatalok a média legnagyobb fogyasztói, ugyanakkor résztvevői is lehetnek, növelve ezzel lehetőségeiket az önkifejezésre, és a média által szállított információk előállításában való közreműködésre. Mialatt egyes témákat feldolgoznak, különböző és gyakran egyszerűen elérhető információkhoz juttatják kortársaikat. A részvételnek ez a módja arra is kiválóan alkalmas, hogy megértesse a fiatalokkal az információ működését, és hogy kialakíthassák a médiával szembeni kritikus hozzáállásukat.

A fiatalok támogatása az önkéntes és közösségi munkában

Támogatni kell a fiatalokat az önkéntes tevékenységek vállalásában. Egy olyan világban, amikor az egyénre növekvő nyomás nehezedik mind az iskola, mind a munka világában, fontos hogy az önkéntességet elismerjék és támogassák. Ezért segíteni kell önkéntes központok alapítását és azokat a kezdeményezéseket, amelyek célja a fiatalok önkéntes tevékenységekbe – például információs és támogató kampányokba – való bevonása. Helyi szinteken a fiatalokkal, az önkéntes szervezetekkel, oktatási szervekkel és a munkaadókkal együttműködve olyan rendszert kell kiépíteni, amely elismeri és erősíti az önkéntességet az iskolarendszerű oktatásban és a foglalkoztatásban egyaránt.

A fiatalok programjainak és kezdeményezéseinek támogatása

Vágyaikból és reményeikből a fiatalok sok olyan ötletet nyerhetnek, amelyek programokban és helyi tevékenységekben történő megvalósítása mindenkinek hasznos lehet. Megfelelő segítséggel ezek a tervek, illetve sikereik (vagy épp balsikereik) hozzájárulhatnak ahhoz, hogy felelősségérzetük és autonómiájuk fejlődjön, így válva társadalmi szereplőkké. A helyi és regionális önkormányzatoknak tehát támogatniuk kell az ilyen programok megvalósítását, akár kisebb, akár nagyobb volumenűek, egyrészt a végrehajtásukhoz nyújtott szakértői segítséggel, másrészt a szükséges pénzügyi, anyagi és technikai segítség biztosításával.

A fiatalok szervezeteinek támogatása

A fiatalok szervezetei egyedülállóak abban, hogy elsődlegesen a fiatalok álláspontját tükrözik, szükségleteit és érdeklődését szolgálják. Teret biztosítanak ezen kívül arra is, hogy a fiatalok a többi fiatallal együtt megismerjék és megtapasztalják a döntésekben és tevékenységekben való részvétel lehetőségét és kihívásait. Lehetnek szervezetek és informális alapon szerveződő csoportok egyaránt. A fontos az, hogy a fiatalok ahhoz az ifjúsági szervezethez csatlakozhassanak, amelyikhez kívánnak. Ugyancsak joguk van saját szervezeteik megalapítására.

Feladat

A feladatot párban oldják meg; válasszon magának tanulótársat, s vele együttműködve oldja meg a feladatot! (Mindketten azonos feladatot oldjanak meg, de mindketten a saját fűzetükben dolgozzanak!)

Soroljon fel ifjúsági szervezeteket!

A FIATALOKKAL VÉGZETT IFJÚSÁGI MUNKA ALAPELVEI

Nyitottság:

Az ifjúsági szolgáltatások kivétel nélkül nyitva állnak minden fiatal előtt. A fiataloknak "saját nyelvükön" biztosítanak információt és aktív kommunikációs lehetőségeket, hogy megérthessék az őket érintő közéleti vonatkozásokat.

Egyenlőség:

Az ifjúsági szolgáltatások arra törekszenek, hogy minden fiatal számára biztosítsák a szolgáltatásaikhoz való egyenlő hozzáférést származásukra, nemükre, vallásukra, földrajzi illetve társadalmi helyzetükre való tekintet nélkül.

Fiatalok valós igényeire támaszkodva:

A hozzáférhető szolgáltatásoknak a fiatalok kérdéseiben, felmért igényeiben kell alapulniuk. A szolgáltatási területeket folyamatosan hozzá kell igazítani az igényekhez, fejleszteni kell tartalmukat.

Személyre szóló jelleg:

Az ifjúsági szolgáltatásoknak minden fiatalot önálló személyiségként kell elfogadniuk és minden kérdésre adott válasznak személyre szabottnak kell lenniük. Ezt úgy kell megvalósítani, hogy a fiatal képessé váljon autonóm jogainak gyakorlására.

Szabad hozzáférhetőség

Az ifjúsági szolgáltatásoknak előzetes időpont egyeztetés nélkül, könnyen elérhetőnek kell lenniük, a fiatalok számára vonzó és barátságos hangulatot kell kelteniük és nyitvatartási idejüknek igazodniuk kell a fiatalok igényeihez. Szakmaiság: az ifjúsági szolgáltatásokat professzionális módon nyújtják a külön erre a célra képzett munkatársak.

Függetlenség

A fiatalok számára szolgáltatott információk vallási, politikai, ideológiai illetve kereskedelmi befolyásolástól mentesek.

Hatékonyság

A fiatalok kapacitását (erőforrásait) a lehető legjobban kell kihasználni annak érdekében, hogy a fiatalok maguk válaszolhassanak a társadalom kihívásaira, hozzájárulhassanak az őket érintő kérdések megválaszolásához és felépíthessék a jövő Európáját.

Modernitás:

Az ifjúsági szolgáltatások segítik a fiatalokat a modern információs és kommunikációs technikák használatában.

Saját élmény:

Az ifjúsági munka elsődlegesen a fiatalok saját megtapasztalásaira helyezi a hangsúlyt, lehetőséget biztosítva számukra a tapasztalati tanulásra.

Nem teljesítmény centrikus

Az ifjúsági munka során a legtöbb esetben nem a konkrét, megvalósított eredmény, hanem az oda vezető út kerül előtérbe, így lehetőséget teremtve arra is, hogy a tanulás szempontjából egy esetleges kudarc ugyanolyan értékkel bírjon, mint egy sikeresen végrehajtott program.

Felelősségre vonhatóság:

Az ifjúsági munka során a fiatalokkal olyan jól strukturált együttműködési formákat kell kialakítani, amelyek lehetővé teszik, hogy törekvéseik a megfelelő felelősségvállalás mellett válhassanak valóra.

Következetesség:

Az ifjúsági munka igyekszik átláthatóan összefoglalni a fiatalokat érintő közéleti vonatkozásokat, és azon pontok összességét, ahol a beavatkozás hasznos lehet.

Részvétel

Az ifjúsági munka során biztosítani kell, hogy a fiatalok véleményét valamennyi ügyben kikérjék, bevonják őket az őket érintő döntések meghozatalába, és általában a közösségek életébe. Meg kell adni a lehetőséget a fiataloknak arra, hogy megfelelő módon részt vehessenek az ifjúsági szolgáltatások munkájában.

HOGYAN VÁLJUNK HITELESSÉ ÉS KÉPESSÉ?

A képessé tétel folyamata

1. Az első lépés, a képessé tétel alapja, hogy teret és időt találjunk (teremtsünk) arra, hogy a saját történetünket és tapasztalatainkat megosszuk másokkal. Ebben a folyamatban átéljük, hogy a helyzetünkkel nem vagyunk egyedül, mások hasonlóan élnek meg hasonló élethelyzeteket, hasonlóan gondolkodnak, hasonló problémákkal küszködnek, és jogunk és lehetőségünk van arra, hogy beszéljünk ezekről, nem kell titkolni, rejtegetni ezeket az eddig szavakká nem formált igényeket, kérdéseket, vágyakat, ötleteket.

Ez még nem a konkrét cselekvés meghatározásának időszaka. Megismerése és elismerése saját magunknak, és ezáltal a másoknak is.

2. Ezután következik a megformálása, az a folyamat, amikor már a véleményem elég erős ahhoz, hogy a csoport (közösség) tagjaival együtt találjuk ki azt, hogy konkrétan kik is vagyunk, és mit akarunk együtt elérni.

A saját perspektívám egy közösségi nézőponttal bővül, világossá válnak azok a pontok, amelyekben egyetértünk és azok is, amelyekben nem.

Egyfajta ez, majd ezen túl a konkrét lépések és célok meghatározása (Milyen eszközök/források állnak rendelkezésünkre? Milyen módon tudjuk elérni, amit szeretnénk?) A stratégia megválasztásának időszaka ez, és az információgyűjtésé.

3. A harmadik, a nyilvánosság elé való kilépés szakasza. Itt már erőteljes

Lobbyi tevékenység és érdekképviselet zajlik. Támogatókat és hasonszőrűeket keresünk, média tevékenységet folytatunk, akciókat hajtunk végre és tárgyalunk. Megpróbáljuk elérni, amit célul tűztünk ki, ha kell, felülvizsgáljuk az eszközeinket, újakat keresünk. Ez már speciális előkészületeket és felkészülést igényel.

Szót érteni a hatalom képviselőivel, szerepelni a médiában, összefogni más szervezetekkel, illetve megtartani a közösség egységes fellépését mind külön szakértelmet igénylő feladat, így ebben a szakaszban (de már az előzőben is) megjelenik a képzés, a tanulás iránti igény, akár informális, akár formális keretek között. Ez a képessé tétel egyik sarkalatos pontja (a tudás megosztása a hatalom megosztásának egyik leghatékonyabb formája).

A KÉPESSÉ TÉTEL FOLYAMATÁBAN BETÖLTHETŐ SZEREPEK ÉS AZ EHHEZ SZÜKSÉGES SZEMÉLYISÉGJEGYEK

1. Szervező vagy aktivista

Ez a szerep a kezdeti időszakra jellemző, a közös munka első lépéseinek megszervezésére. Ide tartozik a fiatalok felkeresése, bevonása, ösztönzése helyzetük megváltoztatására. Helyet és időt kell teremteni a csoportgyűlések számára, értesíteni az érintetteket, segíti kapcsolattartást a tagok között.

Ha szükséges, részt kell venni az adminisztrációs feladatok ellátásában (jegyzőkönyvek és emlékeztetők, hírlevél készítése, segítség a beszámolók megírásában). Az aktivista elnevezés olyan helyzetekben állja meg a helyét, ahol a közösség tagjai erős elnyomásnak vannak kitéve, hátrányos helyzetükből fakadóan erőteljesebb bátorításra van szükség. Amellett, hogy kezdeményezőkézségre van szükség, nem szabad eltúlozni ennek a szerepnek a jelentőségét, tudni kell visszahúzódni és „átadni a terepet” a közösség tagjainak.

2. Szószóló vagy érdekképviseelő

Ezzel a szerepkörrel óvatosan kell bánnia a szakembernek, hiszen a cél az lenne, hogy a résztvevők képessé váljanak önmagukat képviselni, kiállni saját magukért.

Ám vannak bizonyos helyzetek, mikor szükségessé válhat, hogy ezt a feladatot a szakember lássa el. Ilyen lehet, ha a közösség tagjainak nem volt elég idejük felkészülni a tárgyalásra, a hatalom képviselővel való találkozásra, ha túl nagy a nyomás rajtuk, és még nem rendelkeznek elég önbizalommal ahhoz, hogy kinyilvánítsák a saját nézeteiket.

A szakember számára nehézséget okozhat a már többször említett „alkalmazás”, „kettős lojalitás” kérdése, ezért is szükséges, hogy pozíciója világos legyen mind a két oldal számára. Ilyenkor segítség lehet, ha tisztában van vele és tartja is magát ahhoz, hogy elsősorban azok mellett kötelezte el magát, akiknek a nevében beszél. Ilyen szempontból ez nem semleges szerep, hiszen itt egyértelműen annak a csoportnak az érdekében beszél, amelyet képvisel.

A politikai küzdőtérnek megvannak a maga szabályai. Az első szabály, hogy az ott megjelenő minden értéknek és érdeknek létjogosultsága van, hiszen embercsoportok törekvéseit jeleníti meg. A második szabály, hogy az értékek és érdekek harcában dől el a politikai irányvonal, a lehetséges döntés. Bár nyilvánvalóan elég csekélynek tűnik jelenleg érdekérvényesítési esélyünk, de egy esetleges kivonulással azokat hagyjuk cserben, akikért szakmai felelősséggel tartozunk. Ez megbocsáthatatlan, hiszen mi a hátrányos helyzetűekért, a „politikai némákért” viselünk felelősséget.”.

3. Kihívó

A képessé tétel folyamata nem mentes a konfliktusoktól, az érdek- és értékütközésektől. Ez a változás lehetőségének alapja, a fejlődés elkerülhetetlen velejárója.

Ahhoz, hogy egy egyenlőbb és elfogadóbb, demokratikusabb légkör jöhessen létre, a szakembernek szembe kell szállnia a csoportban, közösségben megnyilvánuló elnyomással és diszkriminációval, az egymás iránti támadásokkal, lenéző magatartással, és lehetővé kell tennie, hogy ezt mások is megtehessek a saját érdekükben.

Ehhez erősen hinni kell abban, hogy az emberek képesek a fejlődésre és „jobbá” válnak, ha bátorítják őket, még ha az adott esetben ez reménytelennek tűnik is. Szükséges elsajátítani egy olyan attitűdöt, szóhasználatot és gesztusrendszert, melynek hatására a másik személy önvizsgálatra kényszerül, és felfedezi valódi szándékait és motivációit.

4. Fejlesztő vagy más néven szakértő

Ez a szerep úgy fogható meg, hogy a szakember leginkább abban van az emberek segítségére, hogy a már meglévő tudásukat és készségeiket segíti kibontakoztatni. Itt tehát nem valami kívülről jövő koncepció fejlesztéséről van szó, hanem a résztvevők igényeit és ötleteit támogatja a fejlesztő.

Ez történhet informális beszélgetések útján vagy formális képzéssel, tanácsadással vagy egymástól való tanulással, amikor az emberek megosztják egymással saját ismereteiket. Fontos a szakember információs bázisa és kapcsolati rendszere, hogy ha az adott kérdésben ő nem is tud segíteni, tudja, hogy hova, kihez lehet fordulni. Ebben a szerepben a szakembernek nagyfokú nyitottságra és bátorságra van szüksége, hogy a résztvevők által felvetett, talán „őrült” ötleteknek és javaslatoknak is helyt adjon, és bízzon a közösségben, hogy képes legyen bánni ezekkel a felvetésekkel. Ezen kívül képesnek kell lennie elengedni a közvetlen elismerés iránti igényét, és tudnia kell örülni a mások sikerének, hiszen egy-egy sikeres akció után az emberek maguknak tudják be eredményt, ami teljesen helyénvaló, hiszen ezáltal erősödik meg az egyén, a csoport és a közösség önbizalma is.

5. Támogató (facilitátor)

Ez a szerep az, amelyben a leginkább megmutatkozik, hogy a képessé tétel folyamatához sokféle munkamódszer ismerete szükséges, melyeket nem lehet csupán közösségi munkaként vagy egyéni esetkezelésként definiálni.

A szakember ebben a szerepében mint személyes tanácsadó, támogató és kapcsolattartó is felléphet, illetve kapcsolódási pontként is működhet a közösség és az intézmények között. Ebben az esetben a felhasználók a kezdeményezők, a szakember funkciója érzelmi és gyakorlati támogatást nyújtani a résztvevők céljainak elérése érdekében. Itt nagyon fontos a meghallgatás és az empátia, és a képesség arra, hogy miközben beleéljük magunkat a másik helyzetébe, megőrizzük függetlenségünket és saját meggyőződésünket. Michael Noble és Richard Bryant Noble, Michael – Bryant, Richard: A közösségi szociális munkás lehetséges szerepei. In: Gosztonyi Géza (szerk.) A szociális munka elmélete és gyakorlata. 3. kötet. Budapest, 1994, Semmelweis Kiadó. másképpen nevezi meg a fenti szerepeket, ám lényegüket tekintve ugyanezeket a lehetőségeket sorolják fel, így külön nem ismertetem az általuk használt meghatározásokat.

A képessé tétel nem recept a társadalmi elnyomás és igazságtalanság, a hatalomnélküliség problémáira, de mint látásmód, eszköz és módszer lehetőséget biztosít önmagunkkal és másokkal egy demokratikusabb és bizalomteljesebb kapcsolat kialakítására, és mint ilyen, új utakat nyithat meg, új megoldások keresésére sarkallhat, miközben újra felfedezhetjük saját tudásunkat és közösségünk erejét, erőforrásait.

Feladat

A feladatot párban oldják meg; válasszon magának tanulótársat, s vele együttműködve oldja meg a feladatot! (Mindketten azonos feladatot oldjanak meg, de mindketten a saját füzetükben dolgozzanak!)

Tegye szemléletessé a képessé tétel folyamatát egy logikus folyamatábra segítségével! A megrajzolt folyamatábra elemeihez rendelje hozzá az egyes szerepeket!

MUNKANYELV

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

Az ifjúság részvétele az információ eljuttatásában, avagy a közösségi részvétel első lépcsőfoka

A bevonás első fázisa, nagyon lényeges momentum. Fontosnak tartjuk, hogy ez olyan részvételi lehetőséget jelentsen, amit globálisan, nem csupán projektszemléletben kell értelmezni, tehát stratégiai erőforrásként tekintünk a fiatalokra, akiket egyenrangú partnereink tudnak lenni munkánk során és ne csak egy-egy projektbe akarjuk őket bevonni, hanem igazán segítsünk megtalálni a helyüket az életben, a feladatokat, az erősségeiket. Minden kérdéstről, tervről, elképzelésről kérdezzük meg őket, legyen az egy iskola, település (rész), közösség, rendezvény, hosszú távú stratégiai elképzelések, területfejlesztések, stb. Ennek megfelelően a bevonási módszerek, lehetőségek a következők:

A helyi ifjúsági munkában:

A fiatalok bevonása az ifjúsági információs közösségi terek kialakításába/működtetésébe, hogy azokat sajátjuknak érezzék. (elsősorban az IKSZT, a nyitott terek esetében, de érvényes ez a e-Magyarország pontokra, teleházakra stb.).

Fel kell mérni, mire is kíváncsiak a célcsoport tagjai, milyen igényeik vannak, mikor és hogyan szeretnének információkat kapni, mit tudnak ők adni.

„Ifjúság az ifjúságtól” jobban elfogadja az információt

Saját élménybeszámolók, beszélgetések, az érintett korosztályok írásai stb. formájában.

Ki kell választanunk a megfelelő csatornákat a fiatalok bevonásával: saját honlap, elektronikus hírlevél, fórum, internetes rádió stb. újság, közösségi rádió, helyi televízió.

Feladat

A feladatot Internetes adatgyűjtés segítségével oldja meg.

Készítsen listát a kistételepüléseken elérhető információs- csatornákról és – terekről!

A large rectangular area with a yellow border, containing 15 horizontal lines for writing. The lines are evenly spaced and extend across the width of the box.

MUNKANYAG

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Önálló feladatmegoldás. A szöveges megoldást kövesse rajzos szemléltetés!

Sorolja fel a milyen szerepeket tölthet be az ifjúságsegítő a munkája során! Az egyes szerepek mellé írjon az odatarozó személyiségjegyek közül egyet!

MUNKANYAG

2. feladat

Önálló feladatmegoldás!

Foglalja össze, milyen módjait ismerte meg a cselekvőképesség fejlesztésének!

A large rectangular area with a yellow border, containing 18 horizontal lines for writing. The lines are evenly spaced and extend across the width of the box. A large, light gray watermark reading 'MUNKANYAG' is diagonally overlaid across the entire page, including this section.

MEGOLDÁSOK

1. feladat

Lehetséges feladatmegoldás:

Szervező vagy aktivista: segíti kapcsolattartást a tagok között

Szószóló vagy érdekképviseelő: annak a csoportnak az érdekében beszél, amelyet képvisel

Kihívó: szembe kell szállnia a közösségben megnyilvánuló elnyomással és diszkriminációval

Fejlesztő vagy más néven szakértő: a résztvevők igényeit és ötleteit támogatja

Támogató (facilitátor): megőrzi függetlenségét és saját meggyőződését

2. feladat

Lehetséges feladatmegoldás:

A fiataloknak joguk van a lehetőségekről és az őket érintő ügyekről szóló információkhoz. A tevékenységekben és a közösségeik életében való részvétel érdekében, illetve, hogy részesülhessenek a nekik szóló szolgáltatásokból és lehetőségekből, a fiataloknak tudomást kell szerezniük azokról.

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

Közösségfejlesztők Egyesülete– Parola füzetek 2008

Nagy Ádám (Alkotószerző): Ifjúságügy Új mandátum könyvkiadó Budapest, 2008

Kozma Judit: Szürke minden teória. Esély. 1996.

AJÁNLOTT IRODALOM

Közösségfejlesztők Egyesülete– Parola füzetek 2008

Nagy Ádám (Alkotószerző): Ifjúságügy ÚJ MANDÁTUM KÖNYVKIADÓ Budapest, 2008

A(z) 1896–06 modul 009–es szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
55 762 01 0000 00 00	Ifjúságsegítő

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:
25 óra

MUNKANYELVI ANYAG

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1-2008-0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet

1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210-1065, Fax: (1) 210-1063

Felelős kiadó:

Nagy László főigazgató